

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradšče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čer-
Naročnina za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za in-

Ljubljani 11.953. — Številka telefona 592.
10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 20. septembra 1921

ŠTEV. 99.

Novi trošarinski pravilnik.

V 199. številki Službenih Novin je izšel novi trošarinski pravilnik, ki ga je predpisal finančni minister na podstavi pooblastila v členih 2. in 8. začasnega zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah (Uradni list št. 100).

Ta pravilnik prav znatno izpreminja dosednji trošarinski pravilnik, in sicer — to bodi že v naprej omenjeno — skoro povsod v škodo trgovstva. Nekateri predpisi so naravnost taki, da je veliko vprašanje, če se bodo sploh mogli izvrševati.

Olajšavi nudi novi pravilnik samo dve: najnižja kazen za tihotapstvo ni več desetkratna, temveč le petkratna in za osiguranje trošarine je dovoljena poleg jamčenja denarnih zavodov tudi intabulacija na nepremičnine (na prvem mestu).

Tem dvem olajšavam pa, od katerih prva sploh ne pride v poštev, stojijo nasproti določbe, ki kruto zadenejo trgovca in obrtnika in v veliki meri ogrožajo njegovo poslovanje.

Člen 40. je doslej določal, da se morajo prodajalci trošarinskih predmetov pri kupovanju predmetov, za katere je predpisano označevanje, uveriti, ali so vsi ti predmeti označeni ali ne in če opazijo kakoršnokoli nerednost, da jo morajo prijaviti v 48 urah pristojnemu oddelku finančne kontrole, ker bi se sicer dotični predmeti smatrali za tihotapljene.

Če je že ta določba zadevala v praksi na mnogokatero težkoče in so jo posebno trgovci, ki so oddaljeni od sedežev oddelkov finanč. kontrole, prav neprijetno občutili, kaj šele sedaj, ko določa ta člen nič manj nego to, da morajo trgovci, ki opazijo kakršnokoli nepravilnost pri prejetih trošarinskih predmetih, ne le to nerednost prijaviti, temveč tudi plačati trošarino, ki odpade na te predmete.

Vzemimo trgovca, ki je prejel po železnici neoznakovan zaboj cikorije. Dosedaj je zadostovalo, da je trgovec to nerednost prijavil pristojnemu oddelku finančne kontrole in počakal, da se je finančni organ uveril, ali je trošarina plačana ali ne. Odslej pa bo moral trgovec plačati trošarino za cel zaboj cikorije, čeprav ni on kriv, da mu je bil poslan neznakovan zaboj. Povrnitev plačane trošarine pa ni predvidena niti za slučaj, če se izkaže, da je bila trošarina že prej v redu plačana in da je označevanje morda le pomotoma ali celo po krivdi trošarinskega organa izostalo.

To vse pa še ni nič proti določilom novega člena 24. a, ki se glasi:

«Za vsako večjo količino piva, spirita in oetne kisline, ki se odpremlja iz notranjosti naše kraljevine v obmejne kraje (obmejni pas = 15 km) ali obratno, se mora brezpogojno imeti priznanico ali potrdilo pristojnega finančnega oblastva, da je državna trošarina za to količino plačana. Potrdilo mora obsegati ime prodajalca in kupca, kod se blago prenaša, v kolikih in kakšnih tovorih (zaboj, vreča, sod itd.) in kako so ti tovoriki označevani.

To velja tudi za večje količine sladkorja in kave, ki se odpremljajo iz obmejnih krajev v notranjost ali

pa na obmejnem ozemlju iz enega kraja v drugi kraj.

Kadar se vrši odpremljanje teh predmetov v mejah kraljevine toda izven obmejnih krajev, se zahteva potrdilo samo če postoji upravičen sum.

Za vsako odpremljanje žganja, pa bodisi kakoršnekoli količine in brez ozira na to, kod in na kakšen način se odpremlja, se mora imeti potrdilo pristojnega finančnega oblastva, da je državna trošarina na to količino žganja plačana.

Pristojna finančna oblastva se morajo, še preden izdajo potrdila, natančno uveriti, da je na količine, za katere se zahtevajo potrdila, državna trošarina res plačana.

Če se ne postopa po teh predpisih, se smatrajo odpremljeni predmeti za tihotapljene.

Kakšno breme se je naložilo s tem predpisom trgovstvu, se bo kmalu pokazalo. Posebno v Sloveniji, katere znatni del leži v obmejnem ozemlju ali ima vsaj z njim trgovske stike, bo promet s pivom, špiritom, bečno kislino, sladkorjem in kavo kruto zadet.

Povrh vsega so pa še določbe o kontroliranju prometa s trošarinskimi predmeti precej nejasne in dopuščajo tudi veksatorična tolmačenja. Predpis pravi: večje količine. Kaj naj razumemo pod temi »večjimi količinami«. Ali še le vagon ali pa morda že 100 kg ali celo že posamezne vreče? Tu bi bilo na mestu, da se količine, za katere se mora imeti potrdilo, natančno določi, ker sicer trgovec nikdar ne bo vedel, ali si mora poskrbeti potrdilo ali ne. Posebno, ker bodo posamezni trošarinski organi določbo o »večji količini« kaj različno tolmačili. Eden bo smatral odpremljeno količino za malo, drugi pa za veliko in bo blago zaplenil. Kaj pomaga, če oblastvo potem morda zaplembo dvigne, sitnosti bo tudi v tem — najugodnejšem — primeru več kakor dovolj.

Žganje mora imeti potrdilo v vsakem primeru in za vsako količino, sicer se smatra za tihotapljeno. Ali so gospodje pri zeleni mizi pomislili na posledice te določbe? Kdor kupi liter žganja in ga nese v drug kraj, mora imeti potrdilo! Iz besede »odpremljati« se da sicer sklepati, da veljajo ti predpisi le za množine, ki se pošiljajo z železnico ali pošto, ali pa z vozom, vendar ni izključeno, da bodo prenatantni finančni organi zaplenjali tudi žganje, ki ga prenašajo kupci v drug kraj v nahrbtniku ali cekarju.

Priložnosti za sitnarjenje in šikaniranje bo toraj več kakor dovolj. Zlasti famozna je določba, da se sme zahtevati potrdilo tudi za pivo, špirit, sladkor, kavo in oetno kislino, ki se odpremlja v notranjosti države, če postoji opravičen sum. Kako naj trgovec ve, ali ne bodo imeli finančni organi opravičenega suma o zatrosarinjenju blaga, ki ga vozi. Zadostuje vendar že anonimna ovadba zavistneža, da je blago nezatrosarinjeno, pa je opravičen sum tu.

(Dalje prihodnjik).

Razširjajte Trgovski List!

Kolki in neposredne pristojbine.

(Nadaljevanje.)

II.

Kako se plača pristojbina v kolkih.

Gledé vsake pristojbine je treba torej rešiti najprvo vprašanje, ali se plača pristojbina v kolkih ali neposredno. V onih slučajih, kjer se mora plačati pristojbina v kolkih, se mora plačati ravno s kolki in nič drugače, ako nečemo, da nam predpiše finančna oblast trojno, v nekaterih slučajih tudi desetkratno ali tudi večkratno pristojbino, ki se sedaj tudi milostnim potom ne sme znižati.

Ni pa vseeno, kako se plača pristojbina v kolkih. Treba se je ravnati natančno po določenih predpisih, sicer se smatra kolek kot neveljaven in je treba plačati kljub temu pristojbino še enkrat s poviškom vred.

Prvotni zakon iz leta 1850 še ni poznal kolkovnih znamk. Listine so se morale pisati na papir, ki je imel kolek že natisnjen. Leta 1864 so pa uvedli kolkovne znamke. Zdaj si je kupil vsak lahko kar te znamke in jih je prilepil na prazen papir. Da pa se niso mogle te znamke ponovno rabiti, se je določilo, da se mora čez znamke pisati vsaj ena vrsta dotične listine. Vse te določbe obsega ukaz finančnega ministristva z dne 28. 3. 1854, drž. zak. št. 70. V naslednjem jih bomo pojasnili natančneje.

Kot načelo velja, da se mora pisati vsaka listina, sploh vsak spis, ki je podvržen taki pristojbini, ki jo je plačati v kolkih, samo na tak papir, na katerem je že prilepljen ali pa natisnjen dotični kolek.

Če je kolek že natisnjen (kakor na primer pri menicah, pri voznih listih), ni treba pisati čez kolek.

Če smo kolek na papir sami prilepili, moramo pisati vsaj eno vrsto besedila čezenj. Kolek je prilepiti na prvo stran vsake pole. Pisati je čez spodnji del kolka. Nadpis (naslov) ali pa podpis se čez kolek ne sme pisati.

Kolek je prilepiti na papir še prej, nego se začne pisati. Ako se prilepi kolek na že izgotovljeno listino ter se pokrije del besedila in potem pokrite besede še enkrat čez kolek pišejo, je kolek neveljaven ter je plačati pristojbino še enkrat in sicer s poviškom vred. Ta določba je popolnoma upravičena, ker bi sicer ljudje listine kar brez kolka izgotavljali. Če bi bilo treba listino predložiti, potem kakemu državnemu uradu, bi se pa kolek kar naknadno prilepil. Da se to prepreči, velja določba, da je tako naknadno kolkovanje neveljavno. Ako se kdo boji, da se ne bi zmotil pri pisanju in da ne bi prišel na ta način ob kolek, ker bi ne hoteli imeti sitnosti s prošnjo, da bi se mu kolek zamenjal, si lahko pomaga na ta način, da izpusti prvo vrsto in kolek šele potem tja prilepi in vrsto izpiše, ko je že celo listino spisal. Nekateri si pomagajo tudi na ta način, da izpišejo prvo vrsto celo ali pa le deloma, kakor je ravno treba, prvotno kar s svinčnikom ter potem dotične besede izbrišejo, ko prilepijo čez nje kolek in jih potem čez kolek izpišejo s črnolom. Od načela, da se mora pisati listina ali spis na že kolkovan papir imamo te-le izjeme:

1. Vloge na javne urade. Sem spadajo tudi duplikati teh vlog. Te se naj pišejo na nekolkovan papir. Kolek je prilepiti na prvo stran vsake pole zgoraj ter ni treba nič pisati čezenj. Zlasti je pa prepovedano kolek prečrtati ali pa kako privatno štampiljo nanj pritisniti. Določbe srbskega zakona so v tem oziru še strožje ter se pri vlogah čez kolek tudi pisati ne sme, kar po avstrijskih določbah ni bilo izrecno prepovedano.

Na vloge je treba prilepiti kolek prej nego se oddado uradu, pri katerem se vložijo. Uradnik, ki prevzame vlogo, ima po sedaj že uveljavljenih določbah srbskega zakona o taksama nalogo, da pogleda, če je vloga zadostno kolkovana, ako ne, jo ima zavrniti. Če je bila poslana vloga po pošti, ali pa če se je ugotovilo sploh še-le pozneje, da je vloga treba kolkovati ali pa da je treba plačati kak višji kolek, se vroči stranki poziv, da naj pošlje naknadno dotični kolek v 15 dneh. Ako stranka kolek v tem roku pošlje, je zadeva v redu, ako ga pa ne pošlje, se vzame, kakor da ni prejel urad nikake vloge. Vloga se dene kar k spisom (ad acta) in se stranki sploh ne da nikakega obvestila, tudi o tem ne, da se je dala vloga kar nerešena k spisom.

Če se je šlo za kako pritožbo, je stranka na ta način po svoji lastni krivdi lahko zelo občutno oškodovana, ker je na ta način zamudila prizivni rok in bi bila vsaka naknadna pritožba kot zamujena brezvspešna.

2. Priloge, ki se prilagajo vlogam na javne urade.

Tukaj je treba razločevati dvoje: kolek od listine same in pa kolek za prilogo. Prvi kolek mora biti že tako na listini, ker se ni smela drugače pisati nego na že kolkovan papir. Ako je listina kolkovana s 50 parami ali više, ni treba dati nanjo nobenega kolka več. Če je pa priloga še nekolkovana ali pa če je kolkovana z manjšim kolkom nego s 50 parami, je prilepiti nanjo kolek za 50 par oz. še toliko, kolikor manjka. Ako se prilože originalni spisi, ki niso zavezani taksi zato, ker se izdajajo uradoma (na pr. vojaške listine), niso niti kot priloge zavezane nobeni taksi.

(Konec prihodnjik).

Kako naj preračuni službodajalec odbitljive davke za svoje uslužbence.

Že v enem predidocih člankov (Davčno jamstvo službodajalca glede dohodnine in plačarine) smo opozorili bralce na okolnost, da je davčno jamstvo službodajalcev bistveno razširjeno.

Novi finančni zakon za leto 1921. (Uradni list št. 90/240. z dne 2. avg. 1921) razširja namreč davčno jamstvo službodajalca tudi na primere, ki so bili oproščeni jamstva po cesarski naredbi z dne 8. julija 1898, drž. zak. št. 120.

Davčno jamstvo se sedaj uveljavi v vseh slučajih stalnih plač in pri nestalnih (t. j. spremenljivih) mezdah in službenih prejemkih, ki se izplačujejo v krajših kakor 4-tedenskih rokih pa tedaj, ako je uslužbenec pri-

dotičnem gospodarju zaposlen več kakor en mesec dni.

Dotična določba je tako važna, da jo tu dobesedno citiramo.

Oni službodajalci, ki po cesarski naredbi z dne 8. julija 1898, drž. zak. št. 120, niso dolžni pobirati davkov z odbitkom od službenih prejemkov svojih nameščenec, jamčijo od dne, ko se objavi ta odredba, da vplačajo na te prejemke odpadajočo dohodnino in plačarino, ako je nameščenec pri njih zaposlen dalje kot en mesec dni. Pooblašteni so, da od prejemkov pobirajo davek ob izplačilu. Pobrane zneske morajo izročiti s posebnim izkazom v dveh izvodih najkasneje 14 dni po preteku vsakega četrtletja. Drugače sme davčno oblastvo uveljaviti jamstvo službodajalčev, ako bi se davek ne mogel iztirjati od nameščenca.

Ker smo posledice nepravčasne odbitka davkov že navedli v zgoraj označenem članku, se bavimo tu le še s vprašanjem, kako naj preračuna službodajalec dohodnino in vedeti, kake davke naj se odbije.

Predvsem mora službodajalec vedeti, kake davke naj se odbije.

Splošno omenjamo, da obstoji dohodnina iz sledečih sestojnih delov:

a) osnovnega zneska dohodnine; b) iz 10% ne oziroma 15% ne samske doklade in

c) iz vojne doklade.

Skupna svota vseh teh sestavin daje še le dohodnino.

Plačarino se pa začne plačevati pri službenih (»obdavčljivih«) prejemkih v višini 30.000 K.

Od 30—40.000 obdavčljivih službenih prejemkov se plačuje brez državnega pribitka in brez doklad. Pri obdavčljivih službenih letnih prejemkih v višini 40.000 K in več pa se plača še 70% enotni državni pribitek in pa avtonomne doklade k plačarini. Kako naj sedaj službodajalec nadalje postopa.

Predvsem mu je ugotoviti davčno podlago.

Po finančnem zakonu za leto 1921. se namreč službeni prejemki zasebnih nameščenec ne obdačujejo v svoji celoti. Člen 36, IV. Dohodnine: št. 3 se glasi namreč:

Službeni prejemki nameščenec, za katere velja člen 15. naredbe min. sveta z dne 18. junija 1919., D. R. br. 63.515 (ta naredba velja le za državne uslužbenice in za one nameščenca, katere je davčnoopravno obravnavati kot državne), se upoštevajo pri odmeri dohodnine in plačarine samo z nastopnim delnim zneskom, ako celokupni znesek ni večji od

7.500 din., t. j. 30.000 K, s 50%,
11.250 din., t. j. 45.000 K, s 60%,
15.000 din., t. j. 60.000 K, s 70%,
20.000 din., t. j. 80.000 K, s 80%,
25.000 din., t. j. 100.000 K s 90%.

Ako ima kdo 30.000 K, 40.000 K, 50.000 K plače, ne bo plačal dohodnine in plačarine od teh zneskov ampak od zneska 15.000 K, 24.000 K, 35.000 K itd. Na ta način smo dobili torej odmerno podlago za dohodnino in plačarino.

(Dalje prihodnjč.)

Pregled neposrednih davkov

6 stališča novega finanč. zakona.

(Nadaljevanje.)

Zavrnitev celega priziva le na podlagi kontumačnih posledic §§ 205 in 213, zak. o osebnih davkih, ako presega diferenca med ocenjenimi in napovedanimi dohodki gotovo mejo, je vendarle pretesnosrčna. — Vsakdo ve iz lastne skušnje, da je ocenitev že lastnih dohodkov precej težka. Še težja je pa ugotovitev dohodkov drugih cenizov. Vsekako je naš predlog otomeljen in primeren.

7. Vpostavijo se davčne komisije za dohodnino in pridobnino. To pozdravljamo iz dna srca. Obžalujemo le, da se to ni zgodilo že prej, ko se je odmerjal še vojni davek. Veliko gorja in razburjenja bi tedaj odpadlo.

8. Čisto nova določba je tale: Oni službodajalci, ki po cesarski naredbi z dne 8. julija 1898, drž. zak. št. 120, niso dolžni pobirati davkov z odbitkom od službenih prejemkov svojih nameščenec, jamčijo od dne, ko se objavi ta naredba, da vplačajo na te prejemke odpadajočo dohodnino in plačarino, ako je nameščenec pri njih zaposlen dalje nego mesec dni. Pooblašteni so, da od prejemkov pobirajo davek (dohodnino in plačarino) ob izplačilu. Pobrane zneske morajo izročiti s posebnim izkazom v dveh izvodih najkasneje 14 dni po preteku vsakega četrtletja. Drugače sme davčno oblastvo uveljaviti jamstvo službodajalčev, ako bi se davek ne mogel iztirjati od nameščenca.

Da moremo presoditi, kdaj in v koliko jamčijo službodajalci po tej novi določbi, moramo vedeti, kaj odreduje cesarska naredba z dne 8. julija 1898, drž. zak. št. 120.

Ta cesarska naredba spreminja oziroma dopolnjuje § 324, zak. o osebnih davkih.

§ 234 določa namreč, da morajo službodajalci odbijati, ako izplačujejo službene prejemke, sorazmerno ob vsakokratnem izplačilu odpadajočo dohodnino in plačarino. Pridržane davčne zneske je 14 dni po poteku dotičnega meseca odpremiti na pristojni davčni urad. Zgoraj navedena cesarska naredba pa odreja, da je odbitek dohodnine in plačarine povodom izplačila službenih prejemkov uveljaviti le pri takih mezdah in plačah, ki se izplačujejo v rokih nad 4 tedne. Ako se torej plače, mezde, akordi itd., izplačujejo tedensko, polmesečno itd., tedaj službodajalec ni jamčil za dohodnino in plačarino. Odpadajoče davke je v teh slučajih moral poravnati neposredno uslužbenec sam. Sedaj pa jamči službodajalec tudi za dohodnino in plačarino v takih primerih, če uslužbenec prejme mezdo, plačo itd., v rokih pod 4 tedni. Predpogoj je le ta, da je nameščenec zaposlen pri njih dalje nego en mesec dni.

Ta odredba bode občutno zadela tovarne in podjetja, ki imajo zaposlenih večje število delavcev. Delodajalci bodo morali ob izplačilih mezd in plač oziroma podobnih zneskov odtrgavati odpadajočo dohodnino in plačarino. Odbite zneske je treba izročiti s posebnim izkazom v dveh izvodih najkasneje 14 dni po preteku vsakega četrtletja. Ako tega ne store, plačajo davke iz svojega, ker sme davčno oblastvo uveljaviti jamstvo službodajalčev, ako bi se davek ne mogel iztirjati od nameščenca.

Težkoče pri izvedbi te odredbe bode delala ugotovitev odbitljivega davčnega bremena (dohodnine in plačarine). Podjetja se bodo morala pač seznaniti z zakoni, ki vsebujejo določbe, kdaj in kako se ugotovi obdačbena podlaga za dohodnino oziroma plačarino in koliko znašajo te davščine v posameznih slučajih.

Konečno si dovoljujemo še pojasniti, kake doklade in pribitke se pobirajo k dohodnini. Dohodnina je kakor doslej prosta avtonomnih doklad. Pravzaprav je dohodnina prosta tudi državnih pribitkov, ker državni davek na dohodnini z državnimi pribitki vred predstavlja šele pravo dohodnino. Dejansko pa vsebuje dohodnina sledeče pribitke:

a) 10% no oziroma 15% no »samsko« doklado za manj obtežena gospodarstva in pa

b) vojni pribitek.

(Dalje prihodnjč.)

Izvoz in uvoz.

Izvoz sliv v Čehoslovaško dovoljen. Čehoslovaški konzulat v Zagrebu je dobil naročilo, da uradno dementira vest o prepovedi uvoza sliv v Čehoslovaško. Poročali smo že, da je naša vlada sklenila, v slučaju, da bo uvoz sliv iz naše države v Čehoslovaško prepovedan, zapreti svoje meje čehoslovaškemu lesu. Kakor poroča »Tribuna«, je odbor za pospeševanje trgovine odločil, da bo v kratkem rešil vprašanje uvoza sliv in pekm, za iz Jugoslavije.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Naša trgovinska agencija v Turinu. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo ustanovitev trgovinske agencije v Turinu.

Trgovsko-informacijski biro. Ministrstvo za trgovino in industrijo bo postavilo v oddelku za zunanjo trgovino informacijsko pisarno, ki bo informirala zunanji in domači svet o gospodarskih razmerah v inozemstvu in pri nas.

Podpiranje in ustanavljanje trgovskih in obrtniških šol v celi državi. Ministrstvo trgovine in industrije je sklenilo, podpirati ustanavljanje trgovskih in obrtniških šol v celi državi, da se povzdigne trgovina in obrt.

Upostavitev nemotenega jugoslovanskega prometa preko Soluna. Grško poslaništvo sporoča, da so odstranjene vse zapreke, ki so do sedaj onemogočavale jugoslovanski tranzitni promet preko Soluna. Grška vlada je napela vse sile, da omogoči nemoten jugoslovanski promet preko Soluna.

Trgovske dopisovanje z Reko. Nekateri domači tvrdke dopisujejo z reškimi podjetji v nemškem jeziku. Ker pa so pri reških tvrdkah nastavljeni hrvatski dopisniki, se firmam priporoča, da se poslužujejo našega jezika.

Nova delniška družba za trgovino z lesom. Tvrdka Moric Drach bo združila svoja gozdarska podjetja v naši državi v delniško družbo z osnovno glavnico 50 milijonov kron. Generalni ravnatelj družbe bo umirovljeni ravnatelj parne žage v Gjurginovu, Josip Weiss.

Dunajski velesejem. Dunajski velesejem je zaključen. Prometa izkazuje 30 milijard nemško-avstrijskih kron. Na pomlad l. 1922 se namerava prirediti pomladanski semenj.

Za trgovski promet med Poljsko in Rusijo. Zveza poljskih industrijalcev je osnovala družbo, ki bo koncentrirala vso trgovino v Rusijo. V prvem času namerava družba izvažati pletenine in železne izdelke, v zameno za krzna, lan, tobak in sladkor.

Angleška trgovina s podonavskim ozemljem. Takoj po vojni so poskušali angleški trgovci z ustanovitvijo raznih podužnic pridobiti si tržišča za svoje predmete na teritoriju bivše monarhije, vsi njihovi dobri načrti pa so se izjalovili, ker onemogočujejo žalostne valutne razmere v nasledstvenih državah vsako poslovanje. Tako so na primer meseca maja 1920 večje angleške banke in eksportne tvrdke osnovala družbo Anglo-Danubian Association, ki ne more premagovati velikih zaprek v trgovini z nasledstvenimi državami.

Industrija.

Uredba o ustanovitvi in organizaciji državnega industrijsko-obrtnega muzeja v Beogradu in pokrajinah, razglašala Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo št. 112, z dne 15. septembra 1921, pod št. 287.

Kredit za slivsko industrijo. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo večji kredit iz dohodkov razredne loterije za industrijo predelovanja sliv.

Koliko premoga nam mora dajati Madžarska? V Pečuju se je sestala medzavezniška komisija, ki bo te dni odredila, koliko premoga nam mora dobavljati dnevno Madžarska na račun vojne odškodnine iz pečujskih rudnikov.

Veliki rudniki pri Bitolju. Skupina privatnih inženjerjev je izsledila v bližini Bitolja velike žile mangana in železne rude. Ministrstvo za šume in rude je odposlalo v Bitolj posebno komisijo, da preišče odkrite rudnike.

Denarstvo.

Za izboljšanje naše valute. — Smrtva kazen za tihotapec. Po poročilih iz Beograda, so se 15. t. m. zastopniki trgovske zbornice v Beogradu posvetovali več ur z ministrom financ dr. Kumanudijem. Takoj po konferenci se je finančni minister sestel z ministrom za trgovino in industrijo dr. Spahom. Finančni minister je predlagal, naj se ukine prosta trgovina z valutami in devizami in naj se uvede najstrožja kontrola nad trgovino z valutami. Vsi ti ukrepi bodo poverjeni in izvršeni Narodni banki. Osebe, katerim bi se dokazalo, da so delale brezvestne špekulacije z valutami in so na ta način škodovala valuti dinarja, bi se ta

koj zapre. Tudi one banke, ki bi se jim dokazalo, da so povzročile padanje dinarja, bi se zapre. Za tihotapec, ki bi nesli iz naše države naše valute, je predvidena smrtna kazen. Uvoz luksuznih predmetov bo z novimi tarifami onemogočen, tarife za izvoz pa bodo znatno znižane. Na seji 16. t. m. je finančni minister stavil dva dalekosežna konkretna predloga. Prvi predlog zadeva plačila naših trgovcev v inozemstvo. Do sedaj obstoječa plačila, v višini okrog 250 milijonov frankov, se bodo stavila pod kontrolo. Drugi predlog zahteva, da se poveri posebnemu odboru nadzor in nakupovanje deviz in valut. Nakupovanje deviz in valut naj vodi Narodna banka. Posebni odbor bo obstojal iz delegatov trgovsko-obrtnice zbornice, finančnega ministra in Narodne Banke.

Razglas. Z odlokom gospoda ministra za finance z dne 1. septembra 1921, D. br. 10.929, je dovoljeno iznašati iz države obveznice 7%-nega notranjega posojila. Ur. l. št. 112, z dne 15. septembra 1921.

Relacija kronske vrednosti in zveza narodov. Naša vlada bo poslala te dni skupščini zveze narodov noto, v kateri bo zahtevala, naj finančna sekcija zveze narodov določi relacijo kronske vrednosti, po kateri se bodo našim državljanom izplačevale njihove predvojne terjatve od strani Avstrije.

Dohodki iz taks. Državni dohodki na taksah in taksnih znamkah znašajo od julija do avgusta tega leta 45.553.838 din., dočim je bilo predvideno samo 14.487.250 dinarjev. To je prvokrat, da je iz te postavke več dohodkov, nego je bilo proračunano.

Statistika kr. poštno-čekovnega urada v Ljubljani za mesec avgust 1921. — Vlog je bilo 101.598 v znesku od 495 milijonov 134.132.59 K, od tega v kliringu 3218, v znesku od 136.921.435.52, vplačano pri naši blagajni 56%, v znesku od 43.450.485.19. Izplačil je bilo 52.818, v znesku od K 504.796.780.13 od tega v kliringu 2740, v znesku od 136.921.435.52 kron, izplačano pri naši blagajni 1027, v znesku 22.003.444.87 K in 2048 blagajniških čekov v znesku od 142.577.087.43 K.

Padanje tečaja rumunjskega leja. Rumunski lej katastrofalno pada. Vsi francoski krogi, ki so zainteresirani v Rumuniji, so zelo vznemirjeni. Vzrok padanja valute je nesposobnost ministra financ Titulescu-ja, slabo gospodarstvo z žitom itd.

Ponarejeni 1000-lirski bankovci v Trstu. Baje cirkulira v Trstu večje število ponarejenih 1000-lirskih bankovcev. Policija jih je nekaj že zasledila.

Cena srebru v Avstriji. Cena srebru je zadnje dni na Dunaju poskočila. Dočim je pred vojno stal 1 kg srebra 70 do 90 K, stane danes 1 kg 21.000 avstrijskih kron.

Carina.

Zvišanje uvozne carine na sladkor. Med točkami dnevnega reda bodoče seje ekonomsko-finančne komisije, se nahajati še dve točki: zvišanje uvozne carine na pšenico, ker obstoja nevarnost, da se pšenica, ki je vsa v rokah bank, izvozi na Madžarsko v predelavo, in zvišanje uvozne carine na sladkor. Če se bodo zvišale carine, potem so vse odredbe za pobiranje draginje iluzorične in v tem slučaju bi podpirala draginjo vlada sama s svojimi odredbami.

Promet.

Vozninski stavki za sladkor iz Trsta. Z veljavnostjo izza dne 10. septembra 1921, do preklica, oziroma do sprejema v tarifo, a najdalje do konca meseca februarja 1922, se bodo računili v okviru provizorne železniške tarife, veljavne izza dne 1. februarja 1921, za sladkor pozicije Z — 12 — d, ki prihaja v Trst preko morja in se tam predaje v nadaljni prevoz po železnici kot tovarno blago, ako se plača vozarina najmanj za 10.000 kilogram. za tovarni list in vodec tile vozninski stavki: Iz Trsta v Gradec gl. kol., 1000 centesimov za 100 kg, iz Trsta na Dunaj j. kol., 1160 centesimov za 100 kilogramov.

Dvorni vlak bivšega avstrijskega cesarja Karla je prisodila zavezniška reparijska komisija naši kraljevini in pride tako v last in posest našega kralja Aleksandra. Vlak, ki ima 9 vagonov, je poljal preko Ljubljane v Beograd.

Iz naših organizacij.

Kandidati za cenilne komisije za odmero osebne dohodnine. Za cenilni okraj Ribnica, so se določili sledeči kandidati: Za člane: 1. Ivan Hočevar, posestnik in trgovec, Vel. Lašče hšt. 24. 2. Ivan Rus, trgovec z lesom, Ribnica hšt. 10. 3. Frane Mikolič, posestnik in trgovec, Sodražica, hšt. 79. — Za namestnike: 1. Ivan Šteh, posestnik, Podgorica, Dobrepolje. 2. Jože Divjak, trgovec, Ribnica hšt. 10. 3. Ivan Lavrič, mlajši, posestnik, Travnik-Loški potok.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Trgovski informačni zavod Pollak & Schön v Zagrebu, kateri obstoji že nad 35 let in je pred vojno deloval v glavnem na Hrvaškem, v Slavoniji, Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, je sedaj razširil svoj delokrog na vse dele naše države.

Veliki semenj v Bukarešti se je otvoril dne 11. septembra ter bo trajal do 2. oktobra.

Dobava, prodaja.

Dobava 2000 kg svinjske masti. Komanda dravske divizijske oblasti razpisuje dobavo 2000 kg svinjske masti za potrebo mariborske garnizije. Pismene ali ustmene ponudbe je vložiti do dne 22. septembra t. l. pri komandantu vojnega okrožja v Mariboru ali pri divizijski intendanturi v Ljubljani. Pogoji so na vpogled pri imenovanih dveh vojaških oblastih. Pismene ponudbe je kolekovati s kolkom za 2 dinara.

Javna dražba. Pri glavni carinarnici II. vrste v Dravogradu, se bodo dne 28. septembra t. l. ob devetih na javni dražbi prodajale škatlice iz črne pločevine v skupni teži 2400 kg, porabne za hranitev vazelina, kolomaza in podobnih tolšč.

Natečaj za okrepčevalnico. Direkcija drž. železnic kraljevine SHS v Zagrebu, namerava izdati dovolitev za gradnjo okrepčevalnice (buffeta) na železniškem zemljišču postaje v Jasenovcu, ter razpisuje v to svrhu natečaj. Zaprte ponudbe naj se pošljejo do dne 10. oktobra 1921, podpisani direkciji. Natančnejša pojasnila se dobivajo ustno ali pismeno pri podpisani direkciji (Mihanovičeva ulica 12, soba 51, I. nadstropje). S tem natečajem se razveljavlja prejšnji natečaj št. 20.573/21, z dne 2. avgusta t. l.

Razno.

Pogodba za ribolov v Jadranskem morju je bila po poročilih italijanskih listov podpisana ob 2. uri zjutraj v noči od 11. do 12. t. m. v dvorani hotela »Neptun« na Brionu. Vsebina pogodbe je še tajna. Ve se, da vsebuje 55 členov in da dovoljuje italijanskim ribičem, da smejo ribariti v jugoslovanskem morju. Če so te informacije točne, imamo zaznamovati v naši kroniki še eno kapitulacijo pred Italijo več. Potem, ko se je naš delegat dr. Ivo Krstelj zahvalil poslanecu Tostiju za italijansko prijaznost, je italijanski delegat v svojem govoru konstatiral pristrano razmerje med obema delegacijama in imenoval ta, za naše jugoslovanske ribiče in gospodarstvo sploh žalosten izid konference, važen in lep korak naprej v italijansko-jugoslovanskih gospodarskih odnosih. Ribolov se dovoljuje Italijanom v vodah med Reko in otočjem pod nadzorstvom posebne mednarodne komisije. Tako bo ostal naš jugoslovanski ribič revež naprej, nam pa bodo italijanski uvozniki vsiljevali s pomočjo italijanske vlade pri nas nalovljene ribe za drag denar.

Monopolski kalendar za l. 1922 izda Udruženje monopolskih činovnika i službenika v Beogradu. Kalendar bo dobro služil tistim, ki imajo opravka z monopolskim blagom, predvsem saditeljem tobaka. Cena 5 D za izvod.

Društvo bančnega uradništva Slovenije v Ljubljani, vabi vse bančno uradništvo brez razlike na zborovanje, ki se vrši v torek, dne 20. t. m. ob 20. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Dnevni red: Pokojninsko zavarovanje. Ker je to vprašanje izredne važnosti za slehernega, prosimo polnoštevilne udeležbe.

Dražba lova. Lovska pravica krajevne občine rožengrundske, se bo v četrtek dne 18. oktobra 1921, ob desetih, na

uradnem dnevu pri Sv. Lenartu oddajala na javni dražbi v zakup, do dne 30. junija 1927.

Vabilo na izredni občni zbor mlarine in svečarne, d. d., Ljubljana, ki bo dne 30. septembra 1921 ob sedemnajstih v prostorih Gospodarske zveze v Ljubljani. Dnevni red: 1. Odobritev nakupa tovrnice. 2. Povišba delniške glavnice od 600.000 K na 2.000.000 K in dotična izprememba pravil. 3. Slučajnosti.

Dražba lova. Lovska pravica krajevne občine hrastovške, se bo v četrtek dne 6. oktobra 1921, ob desetih, na uradnem dnevu v Slovenski Bistrici v občinski pisarni oddajala na javni dražbi v zakup do dne 30. junija 1927.

Ing. Jaroslav Foerster: Ojačen beton, I. del. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. (Znanstvena knjižnica 2. zvezek). Cena 48 K. — Ojačeni beton je danes oni način gradbe, ki si osvaja vedno bolj in bolj razne stavbne konstrukcije. Da ni teorija armiranega betona ena izmed najenostavnejših, to ve pač oni, ki se je s tem podrobneje bavil. Vendar je avtor pričujočega dela s premišljeno razlago spravil celo snov v enostavno pregledno obliko, s tem da je obravnaval po vrsti ploščo, tram, rebrasto ploščo in slope v takšnem obsegu, v kakršnem rabi to neobhodno vsak stavbni tehnik. Tudi najtežji točki dimenzioniranja, namreč izračunavanje stremen in zakrivljenja amature, sta obdelani v tako jasni obliki, da sta dostopna vsakomur, ki pozna vsaj osnov. pojme stavb. mehan. Izračunani zgledi, 20 po številu, zajeti iz stavbne prakse, bodo gotovo vsakemu, ki se ukvarja s projektiranjem armiranega betona, dobri vodniki. Da je avtor v svojem delu ustvaril mnogo novih tehničnih izrazov in s tem obogatil našo tehnično terminologijo, je samo ob sebi umevno; saj je — kakor vse kaže, izdajanje strokovnih knjig edina pot, po kateri pridemo res enkrat do popolne terminologije. — Z napetostjo pričakujemo napovedanega II. in III. dela, ki gotovo ne bosta glede skrbne obdelave zaostajala za izdanim delom. L. N.

Tržna poročila.

Poročilo iz trga s poljskimi pridelki. Situacija je neizpremenjena. Večjega prometa ni, če tudi se za nekatere pridelke, kakor ječmen in moko, radi potrebe pojavlja zanimanje. Radi nizkega stanja naše valute v Zürichu, naše blago še vedno ne konkurira za izvoz v inozemstvo. Povpraševanje se je nekoliko povečalo za ječmen, katerega bi kupovali pivovarji, ječmena pa imamo le malo, ker je z evakuacijo Baranje odpadlo glavno področje za pridelovanje ječmena. ene so sledeče: za pšenico 1075 do 1085 K, koruzo 875—885 K, rž 900—910 kron, ječmen 960—980 kron, fižol pisani 900 K, beli 1020—1050 K, oves 790 do 800 K. Moka 0 16.60 z vrečo. Vse cene franko vagon Zagreb.

H M E L J.

XXII. brzojavno tržno poročilo. Zate, dne 16. septembra 1921. Mlačno — cene padajoče, 6000—6500 č. K za 50 kg.

Živina.

Cene živini na Dunaju dne 12. septembra za 1 kg žive teže: voli po kvaliteti 120 do 160 a. K, bikri po kvaliteti 92 do 130 a. K, krave 92 do 132 a. K, teleta 65 do 90 a. K. Prignanih je bilo 3190 komadov, od tega 64 madžarske, 359 rumunske, a ostalo domače provenijence.

Kolonijalni pridelki.

Sladkor. New-York: centrifugal 4.61. London po cwt: West Indian crystall. ab Lager 51/—, Tates Brownish bis good coloury pieces 45/—, Lyles yellow crystals 52/6, Muscavadoes 42/—, Tates castor 61/6, cubes 62/—, crushed 58/6, granulated 57/6, und white 52/6. Lyles no. 2 granulated and white 57/—.

Kava. New-York: loko 7.62 (dan preje 7.50), sept. 7.12 (7.06), dec. 7.47 (7.36), marc 7.82 (7.67).

Bombaž: Mulle surov 3—12, 220; isti beljen 3—12, 260; Hardwater surov 8—12, 60 žica, 280, (beljen 340), isti 14, 300 (beljen 360); isti 16, 335 (beljen 395); isti 20, 350 (beljen 410); isti 24, 370 (beljen 430). Duple surovo ni na trgu. Duple (končan) beljen 8—10, 350; 12, 360; 14, 370; 16, 380; 18, 390; 20, 400; 24, 420 K.

Urarski vajenec

se sprejme takoj proti dobri plači.

FR. ČUDEN, urar

Ljubljana, Prešernova ulica 1.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vozenje postuje brezplačno.

Pisalni stroji 'Adler'.

Ceniki zastoj in franko. Začasno znižane cene.

KOLESA iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffrad.

Velika zaloga dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih in različnih strojev, pnevmatike in vsakovrstnih delov. P. Bajtel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se v popolno popravilo, za emaljiranje z ognjem in ponikljanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Mehanična delavnica: Karlovska cesta 4.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48—4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tucen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Prevzamem

zastopstvo

prvovrstne tovarne tekstilne ali galanterijske stroje, eventualno komisijsko zalogo za Ljubljano all samoprodajo (razpošiljanje) specialnega predmeta za lasten račun. Naslovi in vprašanja naj se pošljejo pod 'ZASTOPSTVO' anončni ekspediciji DRAGO RESELIJAK & Drug, Sodna ul. 5, Ljubljana.

Prazne nove in rabljene vreče (djakove) v vsaki množini najnižje pri **FR. SIRČ, KRANJ.** Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

IŠČE SE V NAJEM

trgovina v prometnem kraju na deželi. — Dopisi naj se pošiljajo pod »Tako« na upravništvo lista.

Priporoča se tvrdka

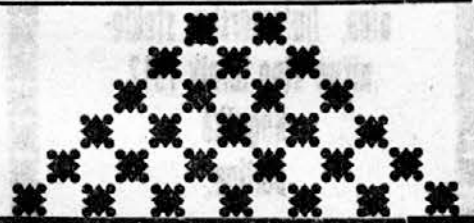
Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

MANUFAKTURA IN TEKSTILNO BLAGO NA DEBELO IN DROBNO

K. WORSCHÉ

MARIBOR

GOSPOSKA ULICA ŠT. 10.

Išče se trgovski

RAVNATELJ,

ki je zmožen vseh pisarniških del ter večš trgovine s špecerijskim, kolonijalnim, železninskim blagom in :: deželnimi pridelki ::

Ponudbe z navedbo referenc je vpslati:

Slovenski trg. deln. družbi v Ljubljani, Resljeva cesta št. 22.

Pozor trgovci!

Prodajam 2 vagona lepega fižola. Cene in vzorci na razpolago. Po želji jih pošljem po pošti.

Gabriel Smiljanič Poljčane.

Veletrgovina z drobnino, galanterijo in pleteninami (trikotaža)

Gašpari in Faninger

Maribor

Aleksandrova cesta 48. : Samo na debelo.

Sprejema oge
na hranilne knjižice
žiro in druge vloge
po najugodnejših
pogojih.

Jadranska banka

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien,
Zadar, Zagreb.

Izvršuje vse bančne
posle po najugod-
nejših pogojih.
Poslovne zveze z vsemi večjimi
krajji v tu- in inozemstvu.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bobinski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljetomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER
Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,
22, 10-10
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Centri na razpolago.

Na debelo.

„**JADRAN**“
izvozna in uvozna družba z. o. z.
Ljubljana, Dunajska c. 9.
Telefon interurban 113.

PRIPOROČA:

Sladkor v kockah in kristal, kavo, čaj, Frank in
kolinsko cikorijo, riž, milo, sodo, petrolej, bencin,
sveče, metle, kolomaz (Koller in Breitner, Monfalcone),
»Ilirijo« in »Jadran« kremo za čevlje, čokolado »Rudin« itd.

Najnižje cene!

**Lesna industrija
Bratje Tavčar**

Centrala Maribor
Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.

„**MESNA**“
(lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozem-
stvo mesa, mesnatih in maščobnih
proizvodov.

Maribor
Kopališka ulica števil. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje
po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)
svinje, govedo itd.

I. C. MAYER
LJUBLJANA
Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

**Pristna terpentinova
:: krema za čevlje ::**

NEOSAN

najboljša

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku.

Medić, Rakovec & Zankl, prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste
barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno
olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in
mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo